

Michele Riml

DOKLER NAJU SEKS NE LOČI

Michele Riml

DOKLER NAJU SEKS NE LOČI

(SEXY LAUNDRY)

ROMANTIČNA KOMEDIJA
PRVA SLOVENSKA UPRIZORITEV

Prevajalka Tina Mahkota

Režiserka Ajda Valcl

Dramaturginja Simona Hamer

Scenografinja Jasna Vastl

Kostumograf Andrej Vrhovnik

Avtor glasbe Saša Lušič

Lektor Jože Volk

IGRALCA

Alice Lane Lučka Počkaj

Henry Lane Branko Završan

Vodja predstave Anže Čater • Šepetalka Simona Krošl • Lučni mojster Uroš Gorjanc • Tonski mojster Drago Radaković • Rekviziter Roman Grdina • Dežurni tehnike Simon Koštric • Šivilji Marija Žibret, Ivica Vodovnik • Frizerki Marjana Sumrak, Andreja Veselak Pavlič • Garderoberki Melita Trojar, Mojca Panič • Odrski mojster Gregor Prah • Tehnični vodja Miran Pilko • Upravnica mag. Tina Kosi

PREMIERA

21. NOVEMBRA 2015

Lučka Počkaj, Branko Završan

Pogovor z Michele Riml

VSI SMO HENRY IN ALICE

Ste uspešna kanadska dramatičarka z zavirljivim mednarodnim uspehom. Kje in kako se je začela ljubezenska zgodba med vami in gledališčem?

Iskreno povedano, se je moja zgodba začela lepo in žalostno hkrati. Ko sem bila stara 16 let, mi je oče umrl za rakom. V tistem času sem pogosto špricala šolo in hodila k dramskemu krožku. Mentorica nam je dala nalogo, naj napišemo deset strani dolgo dramo. Napisala sem igro o svojem očetu. Učiteljica jo je poslala na neko tekmovanje za najboljše dramsko besedilo. Zmagala sem, in za nagrado so mojo igro uprizorili na lokalnem gledališkem festivalu. Ko sem videla igralce, kako so oživili mojo zgodbo, je bilo to zame resnično prelomno. Začutila sem povezanost z gledalci in se počutila manj osamljeno v svoji žalosti. Vse od takrat gledališče zame pomeni možnost povezovanja ljudi skozi doživljanje človečnosti, ki nam je vsem skupna. To je razlog, zakaj pišem.

Igra *Dokler naju seks ne loči* je delno nastala tudi na delavnicah v sklopu vancouverškega festivala Fringe. Kako pomemben se vam zdi stik dramatika z gledališčem?

Zelo pomemben. Vedno ustvarjam v tesni povezavi z režiserjem in igralci praizvedbe. Hodim na vse vaje in pozorno poslušam, kako se odziva občinstvo na predpremierah in na javni generalki. Besedilo včasih spreminjam tik do premiere. Gledališče je kolektivna umetnost. Med nastajanjem predstave se marsikaj spreminja, razvija in počasi odkriva. Tudi zato imam rada festival Fringe, ker omogoča podrobno ukvarjanje z besedilom in uprizarjanje z minimalnimi sredstvi. Najprej mora delovati besedilo samo.

***Dokler naju seks ne loči* obravnava zakonske težave, ki navadno ostanejo skrite za vrati spalnice. Žanr komedije omogoča, da o odnosih in seksu govori izjemno odkrito, brez dlake na jeziku, a z dobršno mero**

humorja in osvobajajočega smeha. Zakaj se vam je zdela primerna prav komedijska forma?

Natanko zaradi tega, kar omenjate. O resnih temah je lažje govoriti skozi smeh. Rada imam gledališče, ki ti skozi smeh najprej odpre srce, nato pa pripravi občinstvo, da začne tudi razmišljati. Razmišljanje brez čutenja namreč ni tako učinkovito. Mislim, da je komedija *Dokler naju seks ne loči* tako priljubljena ravno zato, ker se ukvarja s temo, ki se je ljudje včasih sramujejo in o njej neradi govorijo. Za marsikoga je pravo olajšanje, ko ugotovi, da je njegova "skrta sramota" v resnici skupna mnogim. Nedvomno smo se vsi že kdaj spopadali s težavami v partnerskem odnosu. Vsi smo Henry in Alice. Z njuno pomočjo se lahko začnemo smejati sami sebi. Znano pa je, da je smeh zdravilen.

Stereotipi so ključni za dobro komedijo. Alice in Henry sta ujeta v mrežo vsem dobro znanih tipiziranih razlik med spoloma, a njun glavni problem se vseeno izmika primarnemu stereotipu moškega, ki naj bi bil vedno za akcijo, in ženske, ki jo vedno boli glava. Zakaj ste se odločili, da bo Henry tisti, ki mu ni do spolnosti?

Mislim, da na začetku igre nobenemu od njiju ni kaj dosti do tega, da bi seksualna. Razlika med njima pa je ta, da je Henry bolj iskren kot Alice, ki sicer govori, da hoče seksati, mislim pa, da to govori predvsem zato, ker je zelo jezna na Henryja, ki se zaveda, da ni, kot se sam izrazi, "najbolj rajcih". Nasploh pa se mi je zdelo dosti bolj zanimivo in manj stereotipno, da je Henry tisti, ki se s težavo povezuje s svojo partnerico preko seksa. Moški so namreč pod hudim pritiskom, da morajo biti vedno virilni in se izkazati pri seksu, in to ne glede na to, kaj v resnici čutijo. Alice in Henry nista povezana ne sama s sabo ne drug z drugim. Meni pa se zdi, da se mora človek z leti – če hoče seksati – počutiti zelo povezanega s partnerjem. Ko si star 50 in več, stvari ne gredo več tako, kot bi pritisnil na gumb. Potrebna je ljubezen, potrebna sta zaupanje in ranljivost. Moški neradi govorijo o tem. Zato sem hotela, da bi Henry spregovoril v imenu vseh moških, ki se spopadajo s tovrstnimi težavami.

S podaljšanjem življenjske dobe in kvalitete življenja v zrelih letih so se bistveno spremenila tudi pričakovanja o tem, kakšno bi naj bilo življenje po petdesetem, ko so (vsaj pri večini ljudi) krediti že (skoraj) odplačani in otroci že (skoraj) pri kruhu. S krizo srednjih let tako pride tudi kriza v odnosu, ki dandanes vedno pogosteje pripelje do ločitve. Strokovnjaki opozarjajo, da temu največkrat botruje nesposobnost dobre in zdrave komunikacije. Tudi Henry in Alice se ujame-

ta v vrtnec medsebojnega obtoževanja in zdi se, da ste se zelo potrudili, da v svojem pisanju niste pristranski. Lahko kaj več poveste o dinamiki komunikacije med Henryjem in Alice in o procesu snovanja in pisanja tega verbalnega pingponga?

Med pisanjem njunega "verbalnega pingponga" sem se predvsem zelo zabavala. Henry in Alice sta zabavna človeka, in v jedru njunega zakona vendarle ostaja medsebojna ljubezen. Komedija *Dokler naju seks ne loči* je nepristranska, ker sta mi oba lika zelo pri srcu, pa tudi zato, ker imata vsak po svoje prav! Ni bil moj namen, da bi napisala igro, v kateri bi udrihala čez moške. Želim si, da se imajo med predstavo fino tudi poročeni moški, ki sedijo v dvorani.

Neki psihiater, ki je gledal *Dokler naju seks ne loči*, mi je enkrat rekel, da sta Henry in Alice optimističen par, ker se še zmeraj borita. Še zmeraj čutita vzajemno strast, le da pride včasih njuna strast na dan na negativen način. In res sem hotela napisati igro o paru, ki je že dolgo poročen in ki noče vreči puške v koruzo in se ločiti, čeprav se oba počutita zafrustrirana in ujeta v rutino. Igra govori o trenutku, ko se odločita, da se bosta rešila iz te ujetosti – in sicer tako, da se bosta soočila s tem, kar čutita drug do drugega, in bosta prevzela osebno odgovornost za to. Mislim, da je kriza srednjih let svojevrstni alarm, ki nas opomni, da je lahko zelo blagodejno, če stvari malce pretresemo, naredimo inventuro in spremenimo to in ono.

Živimo v dobi priročnikov za samopomoč. Tudi Alice poseže po priročniku Seks za telebane, ki strukturno predstavlja nekakšno hrbtnico drame. Od kod ideja in želja po vključitvi tovrstne literature?

Pojma nimam od kod! Niti tega nisem vedela, da takšna knjiga sploh obstaja. Enostavno sem si jo izmislila. Nekega dne sem dobila idejo za igro in jo začela pisati. Res pa je, kar pravite, da je *Seks za telebane* struktura in hrbtnica igre.

Obregnate se tudi ob temo zunanjega videza in pritiska medijev ter (potrošniške) družbe, ki s podobami popolnih teles in gladkih obrazov bombardira predvsem ženske. Alice je tako kar precej obremenjena s svojim videzom in starajočim telesom. Kolikšen je po vašem mnenju vpliv Hollywooda ter modne in kozmetične industrije na naše predstave o popolni ženski?

Mislim, da sta vpliv Hollywooda in obsedenost s slavnimi osebnostmi in popolnostjo zahrbtna in vseprisotna in da se temu preprosto ne da izogniti. Mislim, da se morajo ženske spriznati s tem in si priznati, kako močan je ta vpliv, nato pa se morajo same odločiti, na kakšen način se želijo postarati.

Moja mama je stara 80 let in poučuje jogo. Obožuje obleke in skrbi za svojo zunanost, a ima vseeno zelo zguban obraz. V vsakem življenjskem obdobju pa dobesedno žari. Srečna sem, da imam v življenju tak zgled – žensko, ki se je postarala celovito in elegantno in pri vsem skupaj celo uživala. Predvsem pa tega procesa ni zanikala. Mislim pa tudi, da je res, kar pravi Alice, in sicer, da ženske v določenem obdobju postanejo nevidne. Zame osebno je to pravi trenutek, da gremo vase, naredimo osebno inventuro in začnemo slaviti svojo modrost in zorenje, ne pa, da hočemo izbrisati njune sledove!

Komedija *Dokler naju seks ne loči* je dobila tudi nadaljevanje z naslovom *Henry in Alice v divjini*, v katerem ju finančna situacija po Henryjevi izgubi službe prisili, da namesto drage hotelske sobe preživita dopust v šotoru. Vsebinski fokus se tako premakne s spolnosti na področje finančno varne starosti, kar se zdi naravno in logično nadaljevanje njune zgodbe. Kako to, da ste se odločili napisati nadaljevanje in v katero temo bi zarezali, če bi se odločili napisati še tretji del?

Nadaljevanja nisem načrtovala, potem pa sem nekoč preživela obupne počitnice v kampu, in že sem v glavi zaslišala Alice, kako se pritožuje. In res me je spravilo v smeh, ko sem si poskušala predstavljati Alice in Henryja, kako kampirata. To je bilo ravno v času, ko so se leta 2008 sesuli kapitalski trgi in se je veliko ljudi srednjega razreda v Severni Ameriki znašlo v položaju, ko bi lahko izgubili pokojnine in bi se morali tako rekoč na novo izumiti. Vedno živimo v nekakšni negotovosti, pa če si to priznamo ali ne. *Henry in Alice v divjini* govori o soočanju s tem.

Tretji del? Kdo ve ... Mogoče o poroki njenega najstarejšega otroka? Ali pa o smrti. Zelo lepo bi bilo gledati enega od njiju, kako neguje zakonca do smrti. Bi pa bila najbrž to bolj žalostna komedija. Napisala jo bom, ko bom stara 75!

Verjamete v živeti srečno, dokler naju smrt ne loči? Kako je s tem pri Alice in Henryju?

Verjamem v živeti *srečno-in-žalostno-in-jezno-in-spremenljivo-in-malo-gor-malo-dol-do konca svojih dni!* Nič na tem svetu ne ostane enako, vključno s partnerskimi odnosi. Velik dar je, če znamo to ceniti in sprejemati tudi to, da se bo moj partner spremenil in da se bom jaz spremenila, a se lahko vseeno – ali pa ravno zaradi tega – ljubiva. Kdo pa ve, ali nas smrt res loči, kajne?

Spraševala Simona Hamer
Prevedla Tina Mahkota

Branko Završan

Simona Hamer

PETINDVAJSET LET JE DOLGA DOBA

In potem sta živela srečno do konca svojih dni ... Že stoletja iztočnica za tragedije. Ali komedije. Kanadska dramatičarka Michele Riml se v svoji uspešnici *Dokler naju seks ne loči* (*Sexy Laundry*) odloči za slednje. Skozi komično prizmo predstavi težave, s katerimi se soočata Alice in Henry Lane – s petdesetimi križi, petindvajsetimi leti zakona, tremi skoraj odraslimi otroki in celim kupom neizpoljenih pričakovanj obremenjena zakonca. Dogajalni prostor je postavljen v sobo luksuznega hotela, ki ga je Alice rezervirala v želji, da jima bo čez vikend uspelo obuditi njuno nezadovoljivo (mogoče celo neobstoječe) spolno življenje. Po pomoč se zateče(ta) k priročniku *Seks za telebane*, a Henry nad nalogami, kot so *Masaža*, *Svojemu mednožju vtisnite osebni pečat* ali *Zaupajte si svoje fantazije*, ni niti malo navdušen. Poleg naraščajočega občutka, da *ni dovolj dober* ljubimec, mož in oče, ga obremenjuje še dejstvo, da so v službi za napredovanje izbrali mlajšega, ne tako *konvativno senzibilnega* sodelavca. Komični, a neuspešni poskusi obuditve intimne (tako fizične kot emocionalne) se stopnjujejo do Alicinega ultimata – sprememba ali ločitev. Osnovni zaplet tako ni nič kaj izviren, zato pa toliko bolj življenjski. Skozi vse prepire in pogovore namreč postaja jasno, da bistvo problema ni zgolj v seksu ...

HENRY *Seksava, kadar pač seksava.*

ALICE *Ni pa ravno pogosto zadnje čase.*

HENRY *Mogoče res ni. Pa kaj?*

ALICE *Pa kaj? Pa kaj! Tebi se to sploh ne zdi važno, Henry? Tebi to nič ne pove o naju? O najinem odnosu? O najinem zakonu?*

HENRY *Sva pač oba zelo zaposlena.*

ALICE *In ne najdeva časa in to je to?*

Henryjeva nezainteresiranost in Alicina želja po tem, da prelomi z dolgoletno rutino, sta ju pripeljala do temeljnega konflikta, kjer je manko (zadovoljivega) – spolno življenje samo posledica, simptom. V vseh teh letih, ki sta jih – z ramo ob rami – preživela v nenehnem garanju za dobrobit otrok in družine, sta pozabila drug na drugega in se drug od drugega tudi zelo oddaljila. Upad spolnih odnosov torej ni posledica pomanjkanja priložnosti, ampak je njuna izbira; *televizija namesto izkazovanja pozornosti, obtoževanje namesto razumevanja.*

Spolno nezadovoljstvo v srednjih letih temelji na medsebojnem odporu, neustreznem načinu spolnih odnosov ali nerazumevanju normalnih fizioloških sprememb v tem obdobju. Včasih to povzroči, da zakonca poiščeta zadovoljstvo drugje, zunaj zakona, največkrat pa se začneta izmikati spolnosti z različnimi izgovori, kot so bolečine ali utrujenost, odkritim zavračanjem ali obojestranskim tihim dogovorom. Spolni odnosi postajajo vedno redkejši in potem se odločita, da bosta spala v različnih spalnicah. (Košiček, 1989). Izziv njunega skupnega vikenda tako dejansko ni sam seks, temveč vprašanje, ali bosta znala in zmogla odpraviti leta razdiranih zamer in vzpostaviti nov način komunikacije. Naloga po petindvajsetih letih ponavljanja istih vzorcev nikakor ni lahka, je pa – žanru primerno – komična in z optimističnim koncem.

Zakon si predstavljajte kakor hišo iz kart. Če so karte le zložene skupaj, jih odpihne že najmanjša sapica. Če pa jih zlepite skupaj, so kos najhujšemu viharju. Predanost je lepilo, ki drži zakon skupaj, piše dr. Ruth Westheimer, kulturna ameriška seksualna terapevtka in avtorica priročnika *Seks za telebane*, ki dela družbo zakoncema Lane v postelji. Še veliko preden je bila dr. Ruth leta 1995 povabljenka k pisanju za mednarodno uspešno franšizo serije rumenih priročnikov, ki se na zabaven in razumljiv način ukvarjajo z raznovrstno problematiko, je orala ledino v javnih razpravah o seksualnosti in odnosih. In čeprav s seksualno revolucijo takoj povežemo šestdeseta leta in hipije, so se začele javne diskusije o seksualno obarvanih temah premikati iz območja zasebnega somraka pod medijske luči šele v osemdesetih. Prav dr. Ruth je s svojo kontaktno radijsko oddajo ogromno prispevala k detabuiziranju, demisitifikaciji in ozavečanju glede različnih (varnih) spolnih praks. Danes ima še vedno aktivna 86-letnica svoj YouTube kanal in Twitter račun ter več kot trideset izdanih knjižnih naslovov s področja seksualnosti, ki pomagajo reševati in izboljševati številne odnose in zakonske zveze. Potreba po *objektivnem tretjem*, ki bi paru pomagal iz slepe ulice, se v

Dokler naju seks ne loči materializira prav v priročniku *Seks za telebane*, ki služi kot nekakšna hrbtnica dogajanja, h kateri se predvsem Alice zateka po varnost, vodstvo in argumentacijo (*V knjigi piše, da si morava vse zaupat.*).

Če so še dvajset let nazaj bili nasveti za boljše spolno življenje omejeni na pozne nočne ure ali pornografske revije, nam jih danes – zvesto duhu potrošništva – (manipulativno agresivno) prodajajo v knjigarnah, trgovinah, trafikah, na bencinskih črpalkah, poštah in še kje. *Samo to bi rada, da bi bilo tako dobro, kot je lahko*, je Alicina replika, na katero se da takoj nalepiti tisoče nasvetov in stotisoče produktov.

Kako ga popolnoma obnoret.

Kako ostati večno mlada.

Pet živil, ki jih morate črtati s svojega jedilnika, če se želite znebiti celulita.

Tri hitre rešitve za dolgotrajni notranji mir ...

... in podobni naslovi so postali zvezda vodnica v življenju posameznikov, ki se trudijo obdržati ravnotežje med vsemi obveznostmi in vlogami. Posebej ženske so izpostavljene pritiskom hkratne uspešne karieristke, dobre matere, izjemne ljubimke in samorealizirane posameznice, ki mora povrh vsega biti večno mlada, lepa in vitalna.

Vse odkar so leta 1871 začeli prodajati cigarete s sliko gole device, se marketinška strategija *sex sells* drastično in brezsravno stopnjuje. Pritiski, ki jih veliki koncerni s pomočjo medijev namerno ustvarjajo, da bi potencialnim kupcem v nakupovalni voziček porinili svoj izdelek, še nikoli niso bili tako intenzivni, a hkrati tako skriti in prikriti kot danes. Vizualni prototipi ženstvenosti in seksapila, ki jih generira industrija zabave (Hollywood, MTV, pa tudi pornografska industrija), se z roko v roki sprehajajo z milijarde dolarjev vredno kozmetično industrijo in plastično kirurgijo. Nevaren enačaj med mladim in lepim pripelje Alice do vprašanja: *Kje so vse vitalne, strastne in seksi ženske malo čez petdeset? Nikjer. Ženske, kot sem jaz, postanemo nevidne, razen, ko nam hoče kdo prodat življenjsko zavarovanje ali pa celotno farmacevtsko industrijo. Takrat smo pa vedno v prvem planu.*

Kljub manjši diktaturi videza so tudi moški podvrženi številnim spremembam v svoji (družbeni in individualni) poziciji. Danes ženske v moških iščejo enakovredne partnerje, od katerih pričakujejo veliko več kot zgolj mesečno plačo in rožico za dan žena. Največ problemov s prilagajanjem na tovrstne spremembe ima prav generacija abrahamovcev, ki so še bili vzgajani po

načelih dunajske šole, z Johnom Waynom kot vzornikom – in ta generacija se v svoji novi vlogi in obveznostih, ki ji pritičejo, nikakor ne znajde.

Množični mediji in socialna omrežja pa so v naš vsakdan vnesla še eno ključno novost. Če so (predvsem) ženske v preteklosti sanjale o princu na belem konju, se je današnja podoba popolnega moškega (in popolnega življenja) konkretizirala v obliki vseprisotnih zvezdnikov in njihovih glamuroznih življenj. Počitnice na zasebnih otokih v obliki srčkov, milijarde dolarjev vredne poroke, absurdno drage modne kreacije za novorojenčke ... Nerealna pričakovanja, vzpodbujana s strani prodajnih *ker se cenim* sloganov, so danes pomemben dejavnik pri razpadu zvez navadnih državljanov. Naučili so nas strategije *zamenjaj*, namesto *popravi*.

Proces redefiniranja tradicionalnih družbenih in spolnih vlog je ključno pretresel tudi inštitucijo zakona. Ameriška sociologinja Susan Brown je evolucijo zakonske zveze razdelila na tri faze:

- insitucionalna faza (do 2. svetovne vojne) → zakon je ekonomska zveza;
- partnerska faza → moški in ženska sobivata v svojih tradicionalnih vlogah "prinašalca denarja" in gospodinje;
- individualizirana faza (od 70-ih let naprej) → v ospredju so individualne potrebe, ki jih prejšnji fazi ne moreta več zadovoljiti.

V zadnji fazi se zgodi tudi radikalen prelom v družbeni percepciji *dobrega zakona*, ki se utemeljuje na *dopolnjuješ me (you complete me)* idealu; še eni izmed pogruntavščin popularne kulture. In čeprav vemo, da sta poročna prstana samo simbol potencialne sreče, nikakor pa ne njena garancija, še vedo verjamemo in čakamo na tisto pravo, eno in edino osebo, ki bo v naše življenje prinesla srečo in zadovoljstvo. Tako tudi Alice sanjari o novem partnerju, s katerim bi lahko srkala šampanjec, zrla v sončni zahod in se ponovno počutila živo. Henry Alicine želje in potrebe ne zmore videti kot potencialne smeri njune skupne prihodnosti, ampak jih vidi kot vir težav – *Ravno to, kar imaš ti v glavi, nama dela probleme*. On namreč dolgo strastno zatruje, da se čisto dobro počuti v svoji otopeli, pasivni drž:

HENRY Čisto v redu sva.

ALICE In tebi to zadošča, Henry?

HENRY Ne vem.

ALICE Niti razmislit nisi pripravljen.

HENRY Sem, kar sem.

ALICE Ne, nisi. Niti približno nisi, kar si. Ti si senca, Henry.

HENRY Ni pa tvoja naloga, da bi me spremenila!

ALICE Zakaj pa ne? Tvoja žena sem. Z vsemi štirimi se upiraš vsaki spremembi, Henry, vsemu novemu. In zato nisva več na isti valovni dolžni.

Že Nietzsche je zapisal, da za nesrečen zakon ni krivo pomanjkanje ljubezni, ampak pomanjkanje prijateljstva. Za prijateljstvo pa se je treba potruditi. V Sloveniji se je leta 2013 zgodilo 6.254 porok in 2.351 ločitev. Odstotek tistih, ki se po petindvajsetih ali več letih skupnega življenja odločijo, da se ne bodo več trudili, strmo narašča. Kje iskati vzroke?

Danes povprečen posameznik resnejša razmerja začenja v svojih poznih dvajsetih. Po tridesetem letu se fokus iz odnosa premakne na grajenje kariere in družine (*več dela, manj zabave*). Starševska vloga postane primarna, povečanje odgovornosti pa premo sorazmerno vpliva na manjšanje potrpljenja in razumevanja potreb partnerja. V kolikor partnerja nista našla konstruktivnega načina reševanja konfliktov, se v njiju počasi kopiči eden največjih strupov v odnosu – zamera. Štirideseta so obdobje streznitve; če smo pred desetimi leti partnerja še idealizirali in verjeli v njegov potencial, zdaj še predobro poznamo njegove omejitve in realnost zakonske zveze. Tako se – kot Alice – marsikdo znajde pred vprašanjem, ali naj zniža svoja pričakovanja ali odide.

Jeziček na tehtnici zna biti tudi to, da je danes *dokler naju smrt ne loči* res dolgo časovno obdobje. Če je bila v srednjem veku povprečna življenjska doba petintrideset let, v začetku 20. stoletja okrog šestdeset let, si danes ženske lahko obetajo enainosemdeset, moški pa petinsedemdeset let. S podaljšano življenjsko dobo in modernim zdravstvenim sistemom so se redefinirale tudi starostne kategorije; jesen življenja tako ponuja nov začetek, priložnost za uresničitev dolgoletnih želja, ki vključuje tudi zadovoljujoče spolno življenje. Razhajajoče predstave o tem, kakšno naj bi bilo življenje zakoncev po tem, ko sta objadrala vse nevarne čeri t. i. aktivne dobe, so poleg fizičnih in hormonskih sprememb, krize srednjih let, upokojitve, hudo bolnih staršev, vlog varušek itd., ključni vir stresa, ki kvarno vpliva na dinamiko odnosa. *Sindrom praznega gnezda* – obdobje po tem, ko so otroci zapustili dom in postali samostojni – lahko razkrije mrtev odnos, v katerem je edino vez med zakoncema predstavljala skupna skrb za otroke. Praznina, odtujenost in jeza so tako hitro nadomestni člani družine.

HENRY Vem, kako se počutiš! Razočarana. Znervirana. Utrujena.

Občutek imaš, da si za vse sama, da nisem dovolj dober zate. Ampak veš kaj, Alice? Jaz se tudi začenjam tako počutit.

Le redko ali pa sploh nikoli se zakon ne razvije v kakovosten odnos brez poprejšnje krize. Zavest se pač ne rodi brez bolečin, je zapisal Jung in večina današnjih zakonskih svetovalcev – pa tudi naša eksemplarična Alice in Henry Lane – temu pritrjujejo. In čeprav se zakoncema Lane zatika pri čisto vsaki vaji iz priročnika *Seks za telebane*, uspeta v hotelski sobi z odliko opraviti veliko pomembnejšo nalogo; spomnita se, da sta oba v istem čolnu in da jima je skupna plovba – ne glede na vse viharje – zelo, zelo všeč.

LITERATURA

- Košiček, Marjan (1989): *Moški v škripcih*.
- Košiček, Marjan (1993): *Zakon na razpotju*.
- Pease, Alla in Barbara (2005): *Zakaj moški lažejo in ženske jočejo*.
- Riml, Michele: *Dokler naju seks ne loči*.
- Westheimer, Ruth (2010): *Seks za telebane*.

Sabina in Tomaž Stanovnik

DOKLER NAJU SEKS NE LOČI

HENRY IN ALICE SKOZI OČI
ZAKONSKIH TERAPEVTOV

ALICE Henry? Henry! Rit imam že sproščeno.

HENRY Kaj?

ALICE Saj ne mešaš malte. Masiral naj bi me.

HENRY Masiram, ja, saj te. Ti ni fino?

ALICE V redu je. Ampak v nasprotju z mojimi rameni, hrptom in stopali imam rit že neverjetno zmeščano.

HENRY To je zato, ker sem tako dober maser.

/.../

HENRY Evo! Si zdaj sproščena?

ALICE Recimo, da ja.

HENRY Fino, zdaj pa jaz.

Prevali se na trebuh zraven Alice.

ALICE Kaj? Odpade!

HENRY Kako odpade? Jaz sem tebe. Zdaj boš pa ti mene.

ALICE Pa ne na isti dan.

Alice hrepeni po bližini s svojim možem, po nežnosti, svoja hrepenenja pa izraža skozi potrebo po spolnosti. Henry hrepeni po tem, da bi bil v njenih očeh dober, pomemben, uspešen, ker kot moški verjame, da če bo ustregel njenim potrebam in željam, ga bo imela rada. Za Henryja je pomembno, da je njegova žena ob njem srečna, zato naredi vse, v svoji poslovni karieri, da bi uspel in osrečil Alice. Prav tako ji je ves čas na razpolago, jo masira in poskuša ustreči vsaki njeni "muhi". Vendar pa je počasi že sit njenega nezadovoljstva, saj čuti, da ob njej nima prostora biti on, se izražati in biti sproščen. Alice ni pripravljena stopiti nasproti in ga začutiti, saj je prepričana, da je on tisti, zaradi

katerega v zakonu ni več življenja. V resnici pa tudi sama čuti, da je čustveno umrla in ker je to del njene globoke stiske, krivi Henryja za neuspešen zakon. Alice preveč pritiska nanj, zato se Henry ne more sprostiti. Njo krivi, da ni srečen, ker se nje preprosto ne da zadovoljiti. Njenih potreb, pričakovanj in zahtev ni konca. V resnici pa ga Alice v svoji stiski, ker ga ne čuti, kot ga je včasih, ko sta bila še mlada, globoko pogreša ter svoja hrepenenja po njem izraža na način, ki njega odbija. Tudi on si globoko v sebi še vedno želi sproščeno in spontano, nasmevano Alice, ki jo je nekoč poznal, ko sta bila mlada. Ona ne "čuti" njega in on ne "čuti" nje, kar med njima povzroča nelagodje in stiske.

Alice je kot otrok žvela ob dominantni mami in ob čustveno odsotnem očetu. Oče si je ves čas prizadeval, da bi bila žena zadovoljna z njim in ga imela rada. Zato se ji je vse življenje prilagajal in naredil vse, kar je ona pričakovala. Alice je sovražila odnos mame do očeta, čutila je, da se očetu dela krivica, zato je bila globoko v sebi prepričana, da takšnega zakona sama nikoli ne bo imela. Oče se ji je smilil, saj je mama ves čas sikala vanj in mu sporočala, da ni srečna z njim.

Henry je živel ob mami, ki je bila čustveno in fizično sama ob svojem možu, saj je bil zaposlen v tujini. Henry je bil mamin ljubljen otrok, najstarejši med otroki, skrbel je za svoje brate in sestre, prav tako pa je poskušal poskrbeti za svojo mamo, da bi se počutila dobro in bi bila srečna ter zadovoljna. Oče je prihajal domov ob vikendih, vendar Henry ni imel občutka, da je mama srečna, ko je oče prihajal domov. Oče je bil dominantna oseba, pričakoval je red. Med vikendi je zahteval, da družina veliko dela. Kot petletni otrok je komaj čakal petek, ko se vrne oče, z leti pa tudi sam ni bil več prepričan, da si to želi. Oče je prihajal domov siten in godrnjav, tako da je vsa družina čutila napetost in strah pred njim. Mama se ga je bala, zato je Henry poskušal potihoma narediti vse, da bi bila mama srečna. Opravljal je dela, ki jih ni naredil oče, takoj ustregel vsemu, kar ga je prosila, in bil vedno na razpolago, ko je potrebovala pogovor. Njegove otroške potrebe (in hrepenenja) pa niso bile niti "vidne", niti izražene. Sovražil je vedenje svojega očeta, zato se je globoko v sebi odločil, da ne bo nikoli tak do svoje žene, kot je bil njegov oče do mame.

Alice in Henry sta se spoznala zelo mlada. Zaljubila sta se v hipu, ko sta se zagledala. Ljubezen na prvi pogled. Henry je bil tih in jo je znal poslušati, kar je njej dajalo občutek, da je močan, samozavesten in da jo ima resnično rad. Rad se je pogovarjal z njo, ko ga je potrebovala, in bil ji je vedno na razpolago, ob vsaki stiski, ki jo je doživljala. Vse mu je lahko zaupala, bil je

njen najboljši prijatelj in Alice je blestela od sreče in zaljubljenosti. Resnično je globoko v sebi verjela, da je našla pravega moškega zase, ob katerem bo vse življenje srečna. Njena potreba po bližini in ljubezni je bila polno zadovoljena. Henry je v Alice našel življenje in spontanost. Alice se je smejala, bila je kreativna, najbolj na svetu pa mu je bila vseč njena domišljija, način, kako globoko je doživljala svet okrog sebe. Sam se nikoli ni znal izražati na tako iskren in živ način. Znala mu je stati ob strani, bila je vesela njegovih prihodov, vedno ga je poljubila in objela, njene oči pa so žarele od sreče. Resnično je verjel, da je to ženska, s katero se bo postaral in jo večno ljubil. Njena "živost" ga je očarala in popeljala v svet domišljije. Ko sta imela kasneje že otroke, je včasih prisluhnil z domišljijo – otrokom je pripovedovala zgodbe in orisala svet zunaj doma. Potihoma je vedno ljubil njeno spontanost.

HENRY *Zakaj zmeraj rečeš, da si žalostna, v resnici si pa jezna?*

ALICE *Žalostna sem. Žalostna sem zaradi naju.*

HENRY *Nič nisi žalostna zaradi naju. Jezna si name.*

HENRY *Nisem. Žalostna sem zaradi naju. Žalostna, ker sva nekaj izgubila in ne veva, kako bi tisto spet našla.*

Danes, po toliko letih zakona, ko ponovno iščeta svoj zakon v sobi Hotela L, je Alice nesrečna, ker ima ob sebi moža, ki ga ne čuti, ker v njem ni več "živosti". Doživlja ga kot pustega, brez kreativnosti, zanima ga biznis, je razmišljujoč in predvidljiv, kar pa Alice moti do te mere, da ne zmore več živeti z njim. Henry vidi svojo ženo kot nekoga, ki preveč fantazira, sit je njenih neprizemljenih idej in pretiranega fantaziranja, hkrati pa se je njene kreativnosti z leti začel bati.

Njun odnos se je iz bližine in varnosti, ki sta jo nekoč čutila drug ob drugem, spremenil v odtujenost, nezaupanje in globoka hrepenenja.

Alice je žalostna, vendar je Henry v tem ne želi slišati, saj ga njena žalost spominja na njegov neuspeh in mu prebujata krivdo, da ni dovolj dober možki, da mu ni uspelo ter da žena z njim ni zadovoljna. Spominja ga na njegovo žalostno mamo, ki je vedno krivila očeta, da je pozabil nanjo, in mu očitala, da je ob njem nesrečna. Henry je jezen, vendar ne more izraziti svoje jeze, zato trdi, da je jezna Alice, v resnici pa je Henry tisti, ki se že dolgo boji izražati svoja občutja in biti pristen v tem, kar je. Alice to neznansko moti, nazaj bi rada moža, ki se pogovarja, si vzame čas zanjo, ji daje občutek, da je pomembna. Želi si njegovih dotikov, nežnosti, da bi čutila, da mu je resnično mar zanjo.

Alice je v svojem svetu res žalostna, saj ne ve več, kaj naj naredi, da bi njen moški bil ponovno živ in spontan. Počuti se zanemarjeno, nevidno, nesrečno in razmišlja o ločitvi. Mož je resnično ne čuti, vsa leta je bil prepričan, da imata idealen zakon, nikoli pa ni vzel zares njene tesnobe, saj je Alice vsa ta leta doživljal kot prezahtevno in žensko, ki nima nikoli dovolj. Ob vsej tej dinamiki njunega odnosa je bil tudi on sam, pozabil je nase in se osredotočil na služenje denarja, gradnjo hiše in svojo lastno uspešnost, saj je verjel, da bo s tem morda osrečil Alice.

HENRY Ja, pa je, Alice. Toliko imaš za povedat o tem, kakšne bi morale bit vse stvari. Pa kakšen bi moral bit jaz. Zacementirane predstave imaš o tem, kako bi moral obešat brisače ... jih prepognit dvakrat, ne enkrat ... pa kako bi moral postlat posteljo ... enkrat prepognit odejo, ne dvakrat! Pa kako dolgo naj bi gledal televizijo. Kako naj bi bil oblečen. Koliko naj bi jedel in koliko naj ne bi jedel. Celo o tem imaš izdelane predstave, kako bi moral prežvečit hrano. Desetkrat, preden pogoltnem. Pa pogovarjat bi se moral s tabo med griljaji. Pa močen bi moral bit, ampak romantičen. Te pri vsem podpirat, ne pa bit oblasten. Telepatski. Vseveden. Pa rože bi ti moral pošiljat in hodit plesat s tabo.

Kako lahko torej Alice po letih odtujenosti ponovno najde svojega moža in kako lahko Henry po dolgih letih občutkov, da je sam in ne začuten, najde svojo ženo, se ji odpre in se s strastjo ljubi z njo kot nekoč? Zakaj se Henry ne zmore več sprostiti in biti spontan in zakaj se Alice ne more umiriti v sebi in biti ženska ob njem? Alice in Henry sta bila otroka družin, kjer ni bilo čustvene prisotnosti staršev. Ker njune otroške potrebe po bližini in razumevanju niso bile zadovoljene, sta globoko v sebi ostala neodrasla otroka, ki še danes drug v drugem iščeta zadovoljitev otroških potreb. Henry s tem, ko nenehno zadovoljuje svojo ženo in njene potrebe, hkrati sporoča, da si on globoko v sebi želi, da bi bile njegove potrebe zadovoljene, da bi bil "viden", začuten in razumljen. Alice je ženska, ki ne zmore dajati v odnosu, ves čas pričakuje, da ji bodo drugi ustregli, globoko v sebi pa čuti, da njene potrebe niso zadovoljene. V resnici, kljub Henryjevemu masiranju in delanju vsega, kar mu reče, čuti, da ni slišana, začutena in varna ob njem.

Henry ima težave z debelino brisač, v hotelu, kar kaže na njegovo nezadovoljeno otroško potrebo po pozornosti. Je godrnjav in mu ni prav nič po volji. In brisača prav tako govori o njegovem strahu pred ranljivostjo, o nje-

govi nesproščenosti ob ženi, o strahu, da bo ponovno naredil nekaj narobe in Alice ne bo zadovoljna.

Takoj, ko se Henry sprosti, debelina brisač zanj ni več pomembna, saj je spet zadovoljen in srečen v sebi, našel je sebe. To pa nakazuje na to, da Henryju ni več pomembno, da bi bila njegova žena ob njem srečna, preneha jo zadovoljevati, ker je srečen v sebi in ker ponovno najde svoje cilje, se sprosti in žena začuti, da je spet našla svojega moža, ki je "živ". Ponovno se mu vrne njegova kreativnost, postane spontan in sproščen, saj ne skrbi več za zadovoljevanje potreb Alice. Tudi Alice se spomni svoje "živosti", ko je bila mlada in je imela ves svet pred seboj. Sedaj se spomni, kako pomemben ji je v ravnici Henry, kako veliko ji pomenijo njuni spomini, njuna mladost.

HENRY *To, kako se skloniš in sežeš v košaro. To, kako vsak kos perila otreseš. To, kako ti v tistem trenutku padejo lasje na oči. To, kako si popolnoma osredotočena. To, kako vsak kos perila pogladiš z rokama. Vsak kos. To je seksi. Ti si seksi.*

ALICE *Pogosto obešam perilo.*

HENRY *Ja, ga.*

/.../

HENRY *Že dolgo se nisem počutil kot jaz, Alice. Pa kako je prišlo do tega? Kdaj sem nehal dobivat nove ideje in postal konservativno senzibilen?*

Henry gre za oder po šampanjec. Prinese ga v sobo in čaka, kako se bo odzvala.

/.../

ALICE *O, fak! Pa kaj se grem, Henry? O bog, kako sem se motila, Henry. Nisi ti kriv, ampak jaz. Poglej me. Kaj se grem? Pa saj to ni ... Kaj se je zgodilo z mano? Kam sem zašla? Nikoli me ni motilo, kako žvečiš. Srečna sem bila.*

Henry jo ogrne s svojim kopalnim plaščem in jo nežno posede na posteljo.

ALICE *Se spomniš, kakšna sem bila včasih? Kakšna sva bila midva? Se spomniš, ko nama je bilo vseeno, če bova neprespana? Se spomniš, ko sva se zadela?*

Ko ji Henry pove svoje fantazije, se ona sprosti, postane spet ženska. Počuti se spet zaželeno in začuteno od njega, saj on v svoji fantaziji pove, da je ona ženska, po kateri je vedno hrepenel, z vsakim dnem, ko je zlagala perilo. Henry in Alice sta drug v drugem ponovno prebudila svoje najbolj ranljive

potrebe, ki sta jih zatrla že kot otroka. Henry je kot otrok moral prehitro odrasati, zato je zatrl svojo spontanost, domišljijo in kreativnost, postal je skrben, razmišljujoč, odgovoren, odrasel, kar je Alice v času zaljubljenosti dajalo občutek varnosti, saj jo je njena domišljija velikokrat odpeljala predaleč in le umirjen in premišljen Henry jo je lahko ujel in pripeljal nazaj v realnost.

Alice pa je kot otrok sanjala o življenju, brala je knjige in se izgubljala v njihovih fantazijah, sanjala je o moškem, ki ga bo srečala, o življenju, ki ga bo imela, o potovanjih po svetu. Njen svet je bil rahel beg iz realnosti, ki jo je obkrožala. Tudi danes, kot odrasla ženska, je še vedno bežala v svet domišljije, saj se je bala izražati svojo ranljivost in potrebo po bližini v odnosu s Henryjem. Alice se je ob tem, ko jo je Henry postavil na trdna tla, ponovno počutila mirno in varno v sebi. Alice in Henry sta oba v odnosu izražala globoko potrebo po bližini, ki pa sta se je bala, saj biti ranljiv in odprt, lahko pomeni biti zavržen in ostati sam. Zato je njun odnos z leti postal polje boja in umika namesto ljubezni in topline, polje prevelike domišljije in pretirane realnosti, vse to pa je govorilo o njuni najgloblji potrebi po imej me rad, imej me rada, samo opazi me, ko čakam nate.

ALICE *se zasmeje* *Kako zelo te pogrešam, Henry.*

HENRY *Jaz pa tebe, Alice.*

Alice in Henry sta našla drug drugega na način, da sta ponovno našla sebe. Ponovno sta prišla v stik z občutkom pogrešanja drug drugega, kar sta dolga leta odtujenosti nosila v sebi. Ko se Alice sprosti in si prizna, da pogreša moža, se tudi Henry sprosti in ugotovi, da je pogrešal svojo ženo. Ker sta prišla v stik s svojimi najbolj ranljivimi občutki, je Alice lahko umirila svoje telo in začutila samo sebe, Henry pa je spet postal spontan in sproščen, kot je bil nekoč.

HENRY *Ko prideš prvič v kraj, ki si si ga od nekaj želel obiskat, je vse razburljivo. Novo. Kar sapo ti vzame. In če je kraj lep, se začneš vračat vanj. In kmalu ni več nov. Pač pa ga resnično spoznaš. In ker si ga tako zelo vzljubil, se preseliš vanj. Veš, kako se imenuje kraj, ki si ga tako vzljubil, da si se preselil vanj? Dom. Glas se mu lomi. Tisti kraj se imenuje dom, Alice.*

Mentorja partnerskih in družinskih odnosov Sabina in Tomaž Stanovnik sta specialista zakonske in družinske terapije iz centra MiDva. V dvajsetih letih skupnega življenja in dvanajstletno terapevtsko prakso sta se srečala z marsikaterim prepirom, nerazumevanjem ter tudi z bližino, s povezanostjo in sodelovanjem.

PRVIČ V SLG CELJE

Foto Uroš Hočevar

**AJDA
VALCL,**
REŽISERKA

Ajda Valcl (1981) je gledališka in radijska režiserka, na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo je diplomirala leta 2004. Od takrat je režirala v nekaterih večjih slovenskih gledališčih – Gledališče Glej (Grabnar-Kogoj: *Ampak Dane*), SNG Drama Ljubljana (Beckett: *Gledališka skica II / Igra*, Wilde: *Slika Dorian Gray*), SNG Nova Gorica (Hamer/Valcl: *Zajtrk*, Stoppard: *Po Magrittu*), Lutkovno gledališče Maribor (*Ringaraja*, Grafenauer: *Pedenjped*), Lutkovno gledališče Ljubljana (Kästner/Hamer/Valcl: *Emil in detektiv*). Poleg gledaliških projektov, v katerih je sodelovala tudi kot asistentka režije (*Na cilju*, *Edvard II*, *Katarina, pav, jezuit*, *Prerekanja*, *Lunine mene*, vse v produkciji SNG Drama Ljubljana, *Don Juan*, Drama SNG Maribor in *Indigo*, MGL/Gledališče Koper), je v tem času ustvarila tudi več radijskih iger, med njimi igrata Saše Pavček *Zakaj je polje jezero* in Mika Bartletta *Pogodba* ter kratke igre Andreja Blatnika *Redkobesedno*, *Sem bila?*, *Dan, ko sem te ljubila*, *In ker nisem mogla spati* ter kratko igro Sebastjana Preglja *Tako gre ta svet*, vse v produkciji Radia Slovenija, in se z dvema uvrstila v tekmovalni program mednarodnega festivala Prix Nova v Bukarešti (2013,

2014). Kot soavtorica je sodelovala pri dramatizacijah in radijskih priredbah Hamer/Valcl: *Zajtrk*, Rakef/Valcl: *Dolg*, Kästner/Hamer/Valcl: *Emil in detektiv*) in se udejevala kot mentorica na delavnicah dramskega pisanja (Preglej, Teden slovenske drame) ter gledaliških delavnic za mladino (Gledališče Glej 2015).

Foto Foto atelje Pavšič Zavadlav

**SIMONA
HAMER,**
DRAMATURGINJA

Simona Hamer (1984) je dramaturginja in dramatičarka, ob študiju dramaturgije na ljubljanski Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo se je vzporedno izobraževala še na Seminarjih sodobnih scenskih umetnosti (Maska), Šoli ustvarjalne kritike (Gledališče Glej), PreGlejevem laboratoriju, Seminarju dramskega pisanja (mentor Dušan Jovanovič), dramskih delavnicah Tedna slovenske drame in različnih delavnicah dramskega pisanja v Sloveniji in tujini.

Po končanem študiju je soustvarila številne odmevne predstave in avtorske projekte z različnimi režiserji; med drugimi tudi z Anđelko Nikolić (Semenič *Nisi pozabila, samo ne spomniš se več*, tekmovalni program 39. Tedna slovenske drame), Jako Andrejem Vojevcom (Vojevec/Majerhold *Ostrovčnik/Hamer V.E.M.*; Fréchette *Sobica na vrhu stopnišča*, Vojevec/Hamer/Janežič *Robinson*, predstava je bila uvrščena v spremljevalni program 48. Festivala Borštnikovo srečanje, v tekmovalni program 44. Tedna slovenske drame, kjer je dobila nagrado občinstva, Sonntag *George Kaplan*), Evo Nino Lampič (Vidmar/Hamer/Lampič *Brez*, več avtorjev *Nisem*), Primožem Ekartom (Se-

menič *zgodba o nekem slastnem truplu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajsetletna julia kristeva, simona semenič in inicialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima*, predstava je dobila Šeligovo nagrado in nagrado občinstva na 42. Tednu slovenske drame, nagrado Društva kritikov in teatrologov za najboljšo uprizoritev sezone 2011/12, bila uvrščena v tekmovalni program 47. Festivala Borštnikovo srečanje in festivala Bitef, Genet *Hotel Splendid*, Nebojša Pop-Tasić *Marlene Dietrich*, Sajko Evropa), Ajdo Valcl (Hamer/Valcl *Zajtrk*, Stoppard *Po Magrittu*, Kästner/Hamer/Valcl *Emil in detektivi*), Igorjem Pisonom (*Hozana tekočemu računu*) in drugimi. Leta 2012 je ustvarila samostojni avtorski projekt *Kladivo ali pince-ta? (dramaturška osmišljevanja)*, ki je dobil nagrado občinstva na 43. Tednu slovenske drame.

Od leta 2007 je aktivna članice PreGleja, kjer je delovala tudi kot umetniški sovodja festivalov dramske pisave *Preglej na glas!*. Kot avtorica ali soavtorica besedila je sodelovala pri več predstavah, njene drame *Taubeka*, *Tik-tak*, *I-z-š-t-e-v-a-n-k-e*, so bile večkrat bralno uprizorjene v Sloveniji in tujini.

Grafenauer *Pedenjped*, Lutkovno gledališče Maribor, 2007/08; Samuel Beckett *Gledališka skica II/Igra*, SNG Drama Ljubljana, 2009/10; Oscar Wilde/John von Duffel *Slika Doriana Graya*, SNG Drama Ljubljana, 2010/11; Erich Kästner *Emil in detektivi*, Lutkovno gledališče Ljubljana, 2014/15). Poleg glasbe za gledališče je kot avtor, glasbeni producent in instrumentalist sodeloval z različnimi glasbeniki in zasedbami pri več kot 150 glasbenih projektih (Robert Jukič, Jure Pukl, 6 Pack Čukur, Anja Rupel, Oto Pestner, Davor Klarič, Aleš Uranjek, Jože Šalej, Jan Plestenjak, Alya, Funk You, Mandragora itd.), sodeloval je pri več radijskih projektih v produkciji RTV Slovenija, kot tudi pri več projektih avdiovizualnih del (S.Y.C.A., european short film festival, bucharest – romania, siena – italy, monaco – france, dublin – ireland, luzern – switzerland, weimar – germany, london – UK museum man – liverpool biennial 2004) in tudi drugih glasbenih projektih v tujini (Une Nuit Sans Opera 3 – *La Traviata* – Aix en Provence 2011).

Foto Uroš Hočevar

Saša Lušič (1977) je glasbenik, avtor, instrumentalist (kitarist) in glasbeni producent, ki deluje na različnih področjih in zvrsteh ustvarjanja glasbe – teatra, plesnih predstav, filma, avdiovizualnih del. Več let ustvarja glasbo za gledališče. Sodeloval je v predstavah večjih slovenskih gledališč (Niko

ODPRTJE MALEGA ODRA SLG CELJE

Slovensko ljudsko gledališče Celje je eno redkih slovenskih gledališč, ki je bilo desetletja brez ločenega prostora za malo sceno. Oderpododrom je bil ustanovljen leta 1994 na pobudo in v času umetniškega vodenja Primoža Beblerja. Težava Odrapododrom je v tem, da se fizično nahaja neposredno pod Velikim odrom. Prostora sta ločena le z deskami, brez zvočne izolacije, zato ni bilo mogoče uporabljati obeh hkrati. Na prizorišču tudi ni mogoče zagotoviti ustreznega prezračevanja, višina med tlemi in stropom meri le 2,40 metra, stoli so zelo neudobni, kadar pa napolni prostor še občinstvo, je vročina za nastopajoče in gledalce skoraj neznosna. Specifika Odrapododrom so tudi kovinski stebri, ki podpirajo Veliki oder in zahtevajo določene scenografske in režijske prilagoditve. S posameznih sedežev v dvorani je predstava zaradi stebrov slabše vidljiva. Na Odrupodorom je bilo od leta 1994 do danes uprizorjenih 26 predstav, kljub specifikam prostora se je kar nekaj predstav zapisalo v zgodovino našega umetniškega ustvarjanja – *Eksplozija spomina*, *Nemir*, *Bližje*, *Alisa*, *Alica*, *Markiza de Sade*, *Koža*, *Igra s pari*, *Stoli*, *Triko*, *Jaz vas ljubim*, *Obdlanjenje v Spokaneu*, *Kruh*, *Krči*, *Policaji* ... Na Odrupodorom so ustvarjala številna znana režijska imena – Mile Korun, Eduard Miller, Dušan Mlakar, Matjaž Zupančič, Vinko Möderndorfer, Jernej Lorenci, Matjaž Latin ... Ta oder je bil tudi odlična priložnost za uveljavljanje režiserjev mlajše generacije, kot so Miha Golob, Luka Martin Škof, Nikola Zavišič, Jernej Kobal, Jure Novak ... Predstave Odrapodorom so bile privlačne zaradi intimnosti prostora in bližine med nastopajočimi in občinstvom. Na njem so se pogosto uprizarjale novitete – krstne uprizoritve slovenskih avtorjev in prve uprizoritve v Sloveniji tujih avtorjev.

Foto Jaka Babnik

Foto Uroš Hočevar

Ko je Mestna občina Celje preselila oddelek knjižnice za odrasle v novo stavbo, je dotedanje knjižnične prostore namenila našemu gledališču. Prednost novih prostorov Malega odra je neposreden stik z gledališčem, kar nam bistveno olajša delo, saj lahko namesto adaptacije novih tehničnih zmogljivosti uporabljamo že obstoječe. Pri roki so frizernica, shramba rekvizitov, garderobe, fundus z oblačili ...

S selitvijo Odrapododrom v prostore novega Malega odra bo gledališče pridobilo dva ločena prostora za vaje in predstave. Lahko bomo igrali večje število predstav, predstave z Malega odra bomo v večji meri ponudili tudi abonmajem srednjih šol, kar je bilo do sedaj zaradi zasedenosti naših terminov zelo težko izvesti. Pogosto se je dogajalo, da smo morali predstave z Odrapododrom, po katerih je bilo veliko povpraševanje, seliti na Veliki oder, pri čemer so izgubljale svojo intimnost ter neposreden stik z gledalcem. Nov prostor bo pripomogel h kvalitetnejšemu izvajanju vaj v primernejšem prostoru, kot je sedanja muzejska soba. Višja kvaliteta vaj se bo zagotovo poznala tudi na našem končnem izdelku – uprizoritvi posamezne predstave. Ob tem bomo imeli možnost vzporednih vaj in igranja predstav v istih terminih na dveh lokacijah ter bistveno lažjo organizacijo dela. Novi Mali oder predstavlja bistveni premik v infrastrukturi našega gledališča, saj se prvič prostorsko širi iz osnovnega objekta.

Objekt, v katerem se nahaja Mali oder, je bil zgrajen leta 1954 (po podatkih Geodetske uprave). Prostor, ki je namenjen gledališču, obsega celotno pritličje ter vmesno etažo, ki obsega približno polovico površine pritličja. Skupna uporabna površina je okoli 425 m².

Mestna občina Celje je imela posluh za težave organiziranja dela in kvalitetnega izvajanja programa našega gledališča in je pripravila projektno dokumentacijo ter skupaj z gledališčem uspela pridobiti soglasje vseh stanovalcev, za kar smo jim zelo hvaležni. Izjemno pohvalno je, da so imeli župan gospod Bojan Šrot, direktorica občinske uprave gospa Tina Kramer, vodja oddelka za družbene dejavnosti gospa Polona Ocvirk ter ostali zaposleni in mestni svetniki v teh tako težkih časih voljo in možnost, da so se odločili financirati projekt prenove nekdanje knjižnice v prostore Malega odra. Septembra 2015 so se pričela dela, ki so trajala do začetka novembra 2015.

V novih prostorih smo bili vezani na fizične omejitve samega prostora vključno z nosilnimi stebri in medetažo, tako da smo prostor Malega odra prilagodili obstoječim meram. Oder je širok 5 metrov in globok 6 metrov, dvorana pa sprejme 70 obiskovalcev. Novi prostor ima tudi udobnejšo tribuno za gledalce, ki se stopničasto dviga, nove sedeže, urejeno prezračevanje ter zvočno izolacijo.

Prenova Malega odra obsega tri faze. Prva faza je bila postavitev odra z dvorano, novimi sanitarijami in garderobo za občinstvo. V drugi fazi se bo treba lotiti še ostalih pritličnih prostorov, namenjenih zaposlenim v gledališču, tretja faza pa bo prenova medetaže. Upamo, da vas bomo lahko že čez nekaj let pozdravili v popolnoma dokončanem objektu.

21. novembra 2015 je tako na novem Malem odru svojo premiero doživela prva slovenska uprizoritev komedije *Dokler naju seks ne loči* kanadske avtorice Michele Riml, v režiji mlade in talentirane režiserke Ajde Valcl in z dvema igralcema našega ansambla – Lučko Počkaj in Branetom Završanom. Želimo si, da bi naš ansambel na tem odru uprizoril čim več kvalitetnih in vznemirljivih gledaliških predstav ter da bi naša publika še z večjim veseljem zahajala v naše gledališče!

mag. Tina Kosi,
upravnica SLG Celje

Foto Uroš Hočevar

PRIPRAVLJAMO

Vinko Möderndorfer

NOSTALGIČNA KOMEDIJA

NOSTALGIČNA KOMEDIJA • KRSTNA UPORIZORITEV

Režiser Boris Kobal

Nostalglična komedija Vinka Möderndorferja je preplet prizorov iz treh različnih obdobjev v življenju nekega para, je življenjski obračun para, ki se vsak po svoje spominjata istih dogodkov iz njunega skupnega življenja. Spoznamo ju kot mlad, zaljubljen par, v zgodnjih srednjih letih, ko ustvarjata družino, in kot ostarel par, ki je uspel previhariti vse življenjske viharje. Spoznamo, kaj ju je združevalo in kaj ju je razdruževalo, poglobimo se v njun odnos, težave in radosti njunega življenja.

Njuna pogleda na skupno preteklost sta različna, vsak po svoje sta si v spomin zapisala pomembne dogodke in jih po svoje interpretirala. Komedija govori o različnih percepcijah življenja, vsak človek si zapomni svoje detajle, svoje občutke in reakcije, vsak dojema reakcije nekoga drugega drugače. Resnica ni nikoli objektivna. Je subjektivni pogled na posamezni dogodek in zato ima vsak človek svojo resnico. Skupno življenje je preplet različnih doživetij in doživljanj istih dogodkov in zakonca se skupnega življenja spominjata vsak po svoje. Starec in Starka imata različna pogleda na njun odnos tekom svojega življenja, kljub temu pa je njunim pogovorom in spominom skupna nostalgija – hrepenenje po časih, ki so minili, po čustvih, ki sta jih čutila drug do drugega, po stvarih, ki jih ni več, ne nazadnje, po življenju, ki se je izteklo.

Nostalglična komedija *Nostalglična komedija* predstavlja pogled na življenje, ki prehitro mine, na partnerske odnose, ki združujejo in razdružujejo, na generacijske probleme med starši in otroki, govori o minljivosti in relativnosti našega bivanja. Kaj pustimo za sabo po svoji smrti? Je spomin, ki ga na svoje umrle ohranijo njihovi najbližji, sploh blizu resnici?

Nostalglična komedija je intimna in močna zgodba o družini, družinskih odnosih, staranju, minljivosti in smrti.

PREMIERA **NOVEMBRA 2015**

Slovensko Ljudsko
Gledališče Celje **65** let

SPONZORJI IN PARTNERJI
SLG CELJE V SEZONI 2015/16

SPONZORJI SLG CELJE

VEČER 70 LET

glavni medijski pokrovitelj

PARTNERJI SLG CELJE

TRGOVINA
LA MANS CELJE

PEKO
CELJE

KOMPAS
CELJE

MLADINSKA
KNJIGA CELJE

OPTIKA
SALOBIR
CELJE

LEKARNA
HUS

PEKARNA
GERŠAK

OSREDNJA
KNJIŽNICA
CELJE

Z VAŠO POMOČJO SMO ŠE USPEŠNEJŠI.

HVALA!

Michele Riml
SEXY LAUNDRY

ROMANTIC COMEDY
 FIRST SLOVENIAN PRODUCTION

Translator Tina Mahkota
 Director Ajda Valcl
 Dramaturg Simona Hamer
 Set Designer Jasna Vastl
 Costume Designer Andrej Vrhovnik
 Composer Saša Lušič
 Language Consultant Jože Volk

CAST

Alice Lane Lučka Počkaj
Henry Lane Branko Završan

OPENING
21 NOVEMBER 2015

Michele Riml (1967) is a critically acclaimed Canadian playwright from Vancouver in Canada. Her plays have been widely produced across Canada. They include *Miss Teen*, *Under the Influence*, *Poster Boys*, *RAGE*, *Souvenirs*, *On the Edge*, *The Amaryllis* and *Henry and Alice: Into the Wild*. In 2005 her play *RAGE* won the Sydney Risk Prize for Outstanding Original Play and was nominated for the 2008 Siminovitch Prize.

Her comedy *Sexy Laundry* has been translated into several languages and produced in Poland, Iceland, Germany, and New Zealand. It premiered at the Vancouver International Fringe Festival in 2002, and soon transferred to the Belfry Theatre where it was produced by the Arts Club Theatre Company in 2004.

Alice and Henry, who have been married for 25 years, decide to spend a quality weekend on their own. It was Alice's idea, actually, to take a hotel room and to use the *Sex for Dummies* handbook to revitalize their love life and rekindle their initial passion. Alice has persuaded her husband Henry that they need a weekend break from home, off duties and everyday routine. She hopes to re-seduce him. In order to do so she has brought along a selection of sex toys. Henry, on the other hand, is perfectly happy to keep things as they are – comfy, safe and dull. He is content with his life and a relationship with his wife, and does not appreciate her dissatisfaction. As they go along they try to test the book and follow various pieces of advice suggested by it. What evolves is many an awkward situation that makes Alice and Henry feel stupid and uncomfortable. What materializes though is not their reignited passion, but many questions on the quality and purpose of their marriage. A romantic weekend does not follow a course designed by Alice. While arguing about their doubts, resentments, grudges and subdued notions, it turns out they have both become miserable, numb and dissatisfied because they have forgotten all the little things that used to make them happy in the beginning of their relationship.

Sexy Laundry is a comic and frank portrayal of a middle-aged couple desperately trying to keep their marriage alive and grow up spiritually while allowing their distinct individualities to remain intact. In the course of their romantic weekend, Alice and Henry who were meant to reignite their passion, discover many new things about themselves and their attitude to their marriage.

Riml takes a universal theme of a long-lasting marriage with all its ups and downs and presents it with titillating humor. She manages to stay impartial and frank in her portrayal of marital problems that arise in any long-lasting relationship. The play deals with what is important in life and in a relationship, and what to do when people get stuck, bored, and fed up. *Sexy Laundry* is more than a light-hearted comedy as it reveals many a truth about sharing a life with another person. Many a viewer listening to Alice and Henry's exchange will recognize their own issues, doubts and feelings that occur in any relationship.